

12

**GÜÇLÜ KURUMSAL YAPI
GÜVENLİ SINIRLAR
GERÇEKÇİ GERİ DÖNÜŞ**

DEVA
DEMOKRASİ VE ATILIM PARTİSİ

**SIĞINMACI SORUNUNUN ÇÖZÜMÜ
VE DÜZENSİZ GÖÇÜN ÖNLENMESİ
EYLEM PLANI**

Ali Babacan
DEVA Partisi Genel
Başkanı

Türkiye, son on iki yılda Ortadoğu'daki, Afganistan'daki ve komşu ülkelerdeki savaşlara ve karmaşaya hazırlıksız yakalanmıştır. Ülkemiz bu süreçte çok büyük bir kitlesel akına ve düzensiz göçe maruz bırakılmıştır. Ayrıca, yine aynı dönemde, sınırlarımızdan Avrupa'ya geçiş yapmaya çalışan yüzbinlerce düzensiz göçmen sorunuyla karşı karşıya kalınmıştır. Çok daha fazla sayıda düzensiz göçmenin ise sınırlarımızdan kontrolsüz şekilde geçtiği tahmin edilmektedir.

İktidarın kitlesel akınlar ve düzensiz göç konularında en başından beri bir politikası olmamıştır, bugün de yoktur. Kitlesel düzensiz göçün ve sığınma taleplerinin yönetimine dair kurumsal kapasite, fiziki altyapı ve hazırlıkların yetersiz olduğu bugün gelinen durumdan açıkça anlaşılmaktadır. Hükümetin izlediği gevşek sınır geçiş politikası ve vize rejimi Türkiye'yi kaçak göçmenler açısından bir cazibe merkezi haline getirmiştir. Göçmenler ve sığınmacılar açısından diğer ülkelerin külfet paylaşımından kaçınması, Avrupa'nın ülkemizi bir tampon ülke olarak görmesi ve hükümetin de bu rolü adeta üstlenmesi yoğun kitlesel akın ve düzensiz göçün kontrolsüz olarak kalıcılılaşmasına yol açmıştır. Oysa böylesine büyük bir kitlesel akın ve sığınmacı sorununu hiçbir ülkenin güçlü bir diplomasi ve uluslararası iş birliği olmaksızın tek başına çözebilmesi beklenemez. Dahası, kitlesel akın ve düzensiz göçün kamu düzeni ve güvenliği, toplumsal yaşam ve

ekonomik olarak da sonuçlarının en iyi şekilde değerlendirilmesi ve kalıcı çözüm yollarının ortaya çıkarılması gerekmektedir.

Son dönemde ise gözlemlediğimiz sorumsuz popülist istismar ve provokasyonlar, yabancı düşmanı ve nefret söylemleriyle bezenmiş basite indirgemeci yaklaşımlar ciddiyyetten uzaktır ve bu devasa sorunun çözümünü daha da zorlaştırmaktadır.

DEVA Partisi olarak kitlesel akın ve düzensiz göçe ilişkin parti programımızda belirlediğimiz politikamızın ana hatları şu şekildedir:

- *Yeni yasal düzenlemeler ile güçlü bir yönetim ağının oluşturulmasını, tüm paydaşların rollerinin tanımlanmasını ve iletişim ve koordinasyon sorunlarının giderilmesini sağlayacağız. Kamu, yerel yönetimler, özel sektör, akademi ve sivil toplumun bir arada yürütebileceği çok paydaşlı güçlü projeleri ve çalışmaları destekleyeceğiz.*
- *Yeni göç dalgaları ve terör potansiyeli oluşturma riskini önlemek amacıyla, sınır güvenliğini arttıracak ve izinsiz girişlerin önüne geçeceğiz. Kaçak girişler konusunda ilgili mevzuata ve uluslararası yükümlülüklerimize uygun bir şekilde geri gönderme politikalarının aktif uygulanmasını sağlayacağız.*
- *Türkiye'deki Suriyeliler, oluşturduğu toplumsal ve ekonomik etkiler bağlamında müstakil olarak ele alınması gereken çok önemli bir konudur. Uluslararası toplumla da iş birliği halinde Suriyeli sığınmacıların can ve mal güvenliğini sağlayarak, ülkelerine dönebilmeleri konusunda stratejiler belirleyecek, destekleyici çalışmalar yapacak ve çözümler üreteceğiz.*

Parti programımızda yer alan ve hepimizi yakından ilgilendiren bu can yakıcı sorunla ilgili partimizin temel politikalarını somutlaştıran ve gerçekçi, sahada uygulanabilir çözüm önerilerimizi içeren "Sığınmacı Sorununun Çözümü ve Düzensiz Göçün Önlenmesi Eylem Planı" nı kamuoyu ile paylaşmaktan mutluluk duyuyoruz.

Abdurrahman Bilgiç
DEVA Partisi
Dışışleri ve Güvenlik
Politikaları Koordinatörü

Bugüne kadar geçici çözümlerle yönetilmeye çalışılan sığınmacı ve düzensiz göç konusunu etkili bir yönetim anlayışıyla tüm paydaşları sürece dahil ederek ele alacağız. Öncelikle etkin ve güçlü bir sınır güvenliğini ülkemizin dört bir yanında tesis edeceğiz. Sığınma hakkı olmayan düzensiz göçmenleri kaynak ülkelere veya Türkiye'ye giriş yaptıkları güvenli ülkelere iade suretiyle sınır dışı edeceğiz.

Geçici koruma altındaki Suriyeliler konusunda ise; Suriye'de sorunun değil çözümün bir tarafı olarak ulusal ve uluslararası düzeyde, bölgesel ve ikili iş birliğini de güçlendirerek Suriye'nin güvenli bir ülke haline getirilmesi için çaba göstereceğiz. Geçici koruma altındakilerin üçüncü ülkelere yerleştirilme süreçlerinin etkinleştirilmesi ve diğer ülkelerle külfet paylaşımının gerçekleştirilmesi politikasını başlatacağiz. Geçici koruma statüsüne son verilmesi üzerine, üçüncü bir ülkeden kabul alanlar ve Türkiye'de ikamet izni alanlar dışındakilerin kendi ülkelere dönüşünü sağlayacağız.

"Sığınmacı Sorununun Çözümü ve Düzensiz Göçün Önlenmesi Eylem Planı"nızı kamuoyuna sunmaktayız.

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ	9
1. SIĞINMACI VE DÜZENSİZ GÖÇ YÖNETİMİNİN GÜÇLENDİRİLMESİ	10
A. KURUMSAL YETERLİLİK VE KOORDİNASYONU GÜÇLENDİRECEĞİZ	10
B. ŞEFFAF OLACAĞIZ, DEZENFORMASYONLA MÜCADELE EDECEĞİZ	12
2. DÜZENSİZ GÖÇÜN ENGELLENMESİ	13
A. SINIR GÜVENLİĞİNİ SAĞLAYARAK DÜZENSİZ GÖÇÜ ENGELLEYECEĞİZ	14
B. SIĞINMA HAKKI OLMAYAN DÜZENSİZ GÖÇMENLERİ SINIRDIŞI EDECEĞİZ	16
3. GEÇİCİ KORUMA ALTINDAKİLERİN ÜLKELERİNE DÖNMESİ	18
A. ADİL KÜLFET PAYLAŞIMINI SAĞLAYACAĞIZ	18
B. SURİYE'DE ÇÖZÜMÜN TARAFI OLUP, GERİ DÖNÜŞLERİ SAĞLAYACAĞIZ	20
C. İSTISNAİ VATANDAŞLIK VERİLMESİ UYGULAMASINA SON VERECEĞİZ	22
D. KAMU DÜZENİNE YÖNELİK TEHDİTLERİ VE KURALSIZLIĞI ORTADAN KALDIRACAĞIZ	22
90 ve 360 GÜNLÜK EYLEM PLANI	24

GİRİŞ

İktidarın göç ve sığınmacı konularında etkin ve çözüm odaklı bir politikası bulunmamaktadır. Makuliyetten ve ahlakilikten uzak, günöbirlik ve keyfi yaklaşımlarla ciddi sorunlar göz ardı edilmekte ve acil çözüm gerektiren sorunlara, Türkiye'nin ulusal güvenliğine ve toplumun bilgilendirilme ihtiyacına ve kaygılarına kayıtsız kalınmaktadır.

Yıllarca sınır güvenliği ihmal edilerek, kontrolsüz göçe göz yumulmuş, vatandaşlarımızın beklentileri görmezden gelinerek şeffaflıktan uzak, hangi amaca hizmet ettiği belirsiz ve ölkö menfaatlerine aykırı uygulamalar ağırlık kazanmıştır.

Hâlihazırda dünyada en çok sığınmacı ve düzensiz göçmeni barındıran ölkö olarak Türkiye'de vatandaşlarımız açısından ekonomik ve sosyolojik kaygılarla tepkiler oluştuğu gibi sığınmacılar açısından da belirsizlik ve öngörülemezlik devam etmektedir. Anılan sebeplerle konunun çeşitli boyutlarını göz ardı etmeden, gerçekçi ve sahada uygulanabilir bir politika perspektifiyle herkes açısından kabul edilebilecek bir 'Sığınmacı Sorununun Çözümü ve Düzensiz Göçün Önlenmesi Eylem Planı'nı hazırladık.

1. SİĞINMACI VE DÜZENSİZ GÖÇ YÖNETİMİNİN GÜÇLENDİRİLMESİ

A. KURUMSAL YETERLİLİK VE KOORDİNASYONU GÜÇLENDİRECEĞİZ

NEDEN ?

Kitlesele akın ve düzensiz göçle mücadele bağlamında yasal ve yapısal düzenlemeler ile güçlü bir yönetim ağının oluşturulması, tüm paydaşların rollerinin tanımlanması, iletişim ve koordinasyon sorunlarının giderilmesi gerekmektedir. Merkezi yönetim, yerel yönetimler, özel sektör, üniversiteler ve sivil toplumun bir arada yürütebileceği çok paydaşlı, iyi tasarlanmış projeler ve etkili çalışmalar gerçekleştirilmelidir.

Kitlesele akınlar ve düzensiz göç çok boyutlu ve güçlü bir koordinasyon gerektiren mücadele alanlarıdır. Bu nedenle Göç İdaresi Başkanlığı'nın İçişleri Bakanlığı'na bağlı diğer kurumlar başta olmak üzere diğer bakanlıklar, yerel yönetimler ve sivil toplumla ilişkilerinde iş birliği ve koordinasyon büyük önem taşımaktadır. Ayrıca kitlesele akınlar ve düzensiz göç konuları esasen uluslararası boyutu baskın bir mesele olduğu için dış politikamızın da ülke menfaatlerini öncelleyen biçimde sorunun yönetilmesinde bütün kapasitesiyle ve aktif olarak devreye alınması gerekmektedir. Ne yazık ki mevcut hükümetin yanlış politikaları sığınmacı ve düzensiz göç yönetiminde de zafiyet oluşturmuş, ülkemiz ekonomik, kültürel ve sosyal olarak yoğun şekilde olumsuz etkilenmiştir.

NASIL ?

- Türkiye'ye yönelen düzensiz göçün önlenmesi, ülkemize kaçak yollarla girmiş bulunan düzensiz göçmenlerin kayıt altına alınması, geri dönüş mekanizmalarının oluşturulması yanında Türkiye'de olan yabancılar için çok boyutlu ve kapsamlı faaliyetleri mümkün kılacak bir yönetim ve personel alt yapısı oluşturacağız.
- Göçü bir kişinin hesapsızca tek başına aldığı çelişik kararlarla değil, tüm kurum ve kuruluşların bilgi ve tecrübesini kullanarak ortak akıl ile ülke menfaatleri temelinde yöneteceğiz.
- Sığınmacı ve düzensiz göçün oluşturduğu sorunlara karşı tedbirleri bütüncül bir bakış açısıyla merkezi ve yerel yönetimlerin sıkı koordinasyonu altında, yani tüm yerel ve ulusal kurum ve kuruluşların iş birliği ve eşgüdümüyle çok yönlü olarak ele alacağız.
- İlgili bakanlık kurumları, yerel yönetim birimleri, yargı ile emniyet ve jandarma başta olmak üzere göç üzerine çalışan birimlerin kurumsal kapasitelerinin artırılmasını ve acilen nitelikli personel yönünden takviye edilmelerini sağlayacağız.
- Uluslararası koordinasyon ve iş birliğini güçlendirmeye, kaynak ve hedef ülkelerle sürecin yönetimi, külfet paylaşımı ve göç akınlarında ortak çözümler aramaya yoğun ve etkili bir biçimde yöneleceğiz. Dışişleri Bakanlığı'nın bu süreçlerde ulusal menfaatler doğrultusunda daha etkili olmasını sağlayacağız.
- BMMYK (Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği) ve AB (Avrupa Birliği) ile işbirliği içinde zengin ülkelerin mülteci kontenjanlarını artırmalarını ve Türkiye'de bulunan sığınmacıların bir bölümünün bu ülkelere yerleştirilmelerini sağlamaya çalışacağız.
- Uluslararası koruma başvurularının hızlı ve doğru bir şekilde sonuçlanması için çok sayıda 'Uluslararası Koruma Statü Belirleme Merkezleri' kurup bu alanda yetkin personel sayısını arttıracacağız.
- Yerel yönetimler ve ilgili bakanlık kurumlarının iş birliğini güçlendirecek mekanizmalar marifetiyle yerelde oluşacak sorunların ön alıcı şekilde erkenden tespitini ve çözümünü sağlayacak acil müdahale ve destek faaliyetlerini etkili, hızlı ve amacına uygun bir biçimde gerçekleştireceğiz.
- Belediyelere bütçe aktarırken belediye sınırları içinde yaşayan bütün nüfusu göz önünde bulunduracağız.

B. ŞEFFAF OLACAĞIZ, DEZENFORMASYONLA MÜCADELE EDECEĞİZ

NEDEN ?

İktidarın göç ve sığınmacı konularında hatalı politikaları ve uygulamaları sonucunda ortaya çıkan sorunlar göçmen ve sığınmacıların hedef alınmasına kadar adli olaylara sebep olabilmektedir. Sorunların hukuk çerçevesinde ele alınması, yabancı düşmanlığı ve benzeri saiklerle suç işlenmesi önlenerek kamu düzeninin sağlanması ve böylece toplumsal infial oluşturabilecek her türlü etkenin kısa sürede tespiti ve ortadan kaldırılması gerekmektedir.

NASIL ?

- İktidarın şeffaflıktan ve toplumu doğru bilgilendirme yükümlülüğünden uzak tutumu sebebiyle toplumsal huzursuzluğa zemin sağlayan bir ortam ve ön yargılar oluşmuştur. Sığınmacılar konusunun ve düzensiz göçün yönetiminde vatandaşlarımıza karşı her zaman şeffaf ve hesap verebilir olacağız. Halkımızı doğru bilgilendireceğiz, gerçek dışı algılara karşı çalışmalar gerçekleştireceğiz.
- Ülkemizdeki sığınmacılara karşı oluşturulan kirli bilgileri, yalan haberleri, onlara dönük düşmanlaştırma, kışkırtma ve nefret söylemlerini engelleyecek tedbirler alacağız.
- Nefret saikiyle işlenen suçlara dair Türk Ceza Kanunu'nda öngörülen hükümlere işlerlik kazandıracacağız. Gerekli soruşturma ve kovuşturma süreçlerinin etkili olarak yürütülmesini takip edeceğiz.
- Sığınmacılara ve kırılgan gruplara yönelik hak ihlallerinin etkili biçimde soruşturulmasını sağlayacağız.

2. DÜZENSİZ GÖÇÜN ENGELLENMESİ

Sınır güvenliği hiçbir devletin zayıflık gösteremeyeceği çok kritik bir konudur. Özellikle komşu ülkelerde toplumsal istikrarsızlık, savaş ve sıcak çatışmaların yaşanmasıyla sınırlarımızın kontrolsüz şekilde açılması ve düzensiz göçmenlerin kayıtsız şekilde ülkemizde serbestçe dolaşımı büyük riskler taşımaktadır. Bu nedenle sınırlarımız sıkı bir şekilde korunacak, yasadışı girişe mahal verilmeyecektir. Sınırlarımıza gelen bu yabancılardan sığınma başvurusu yapanların biyometrik kayıtları derhal alınacak, ülke içinde kayıtsız ve kontrolsüz dolaşıma izin verilmeyecektir. Uluslararası koruma başvurusu yapmayan ya da başvurusu reddedilen yabancılar ise en kısa sürede sınır dışı edileceklerdir. Savaş ve çatışma bölgelerine yakınlık ve sınır komşuluğu, terör unsurlarının, savaş suçu işlemiş askerlerin, insanlığa karşı suç işleyenlerin, silah, uyuşturucu ve insan kaçakçılığı yapanların ülkeye rahatlıkla girmesi olasılığını arttırmaktadır ve bu risk kabul edilemez. Aslında son yıllarda ülkemizde gerçekleştirilen saldırıların faillerinin bir kısmının bu kontrolsüz sınır geçişleri sayesinde ülkemize gelmiş olduğu dikkate alınır, söz konusu durum riskten de öte somut ve vahim bir sorun olarak karşımıza çıkmaktadır.

Ayrıca, birçok yabancı yasa dışı yollarla ülkemize giriş yapıp kayıtsız şekilde çalıştığı da bilinmektedir. Çalışma hayatı bakımından göçmenlerin kaçak yollarla gelip kayıtsız istihdam imkânı bulması ülkemizi ne yazık ki cazibe merkezi haline getirmiştir. Mevcut hükümet ise bu sorunlar karşısında sorumluluğunu ısrarla yerine getirmemektedir.

Bu nedenle, sınırlardaki gevşekliğe bağlı olarak, Türkiye'nin giderek daha fazla düzensiz göçmen için çekici hale gelmesinin önüne geçilmesi, Avrupa yolunda transit bir ülke haline getirilmemesi ve kaçak yoldan Avrupa'ya geçmeyi başaramayanların ise Türkiye'de kalıcı hale gelmesinin önüne geçilmesi başlıca hedefimiz olacaktır. Bunu engellemenin en etkin yolu sınırlarımızda bu kişilerin gözaltına alınıp uzman personel tarafından değerlendirmeye tabi tutulmasını, yasa dışı göçmen akını ile birlikte kamu düzeni ve güvenliğine tehdit oluşturanlarla şiddet ve teröre bulaşmış olanların kontrolsüz şekilde ülkeye girişlerinin önlenmesini sağlamaktır.

A. SINIR GÜVENLİĞİNİ SAĞLAYARAK DÜZENSİZ GÖÇÜ ENGELLEYECEĞİZ

NEDEN ?

Dünyada hiçbir devlet yasa dışı yollarla yabancıların ülkesine girmesine, kalmasına ve çalışmasına izin vermez. Oysa mevcut hükûmetin izlediği hatalı politikalar nedeniyle ülkemiz dünyada kontrolsüz geçişlerin merkezi olmuştur. Düzensiz göçmenlerin kayıtsız olması kamu düzeni ve güvenliği açısından sorun oluşturduğu gibi gelenlerin de insan haklarına aykırı muamelelere maruz kalmasına ve iş piyasasında düşük ücret ve sömürüye açık şekilde çalışmak zorunda kalmasına yol açmaktadır. Kayıt dışılığın getirdiği güvensizlik, sosyal huzursuzluk ve ekonomide kayıt dışı istihdam sorunları ise giderek büyümektedir. Bu sebeple her şeyden önce sınır güvenliği sağlanarak kontrolsüz göç akınına önlemek, ülke içinde ise kayıt dışılığa son vermek çözüm yolunda ve sürecin yönetilebilmesinde en öncelikli eylemler olacaktır.

NASIL ?

- Düzensiz göçün temel sebeplerine karşı kaynak ülkeler ile iş birliği içinde önleyici tedbirler alınmasına katkıda bulunacağız.
- Diplomasi kanallarının etkili şekilde kullanılmasını sağlayıp sınır komşularımızla iş birliği içinde göçün kontrol altına alınmasını sağlayacak önleyici tedbirler alacağız. Yeni göç dalgaları ve terör potansiyeli oluşturma riskini önlemek amacıyla, sınır güvenliğini arttıracak ve izinsiz girişlerin önüne geçeceğiz.
- TSK ve kolluk güçleri marifetiyle sınır bölgelerindeki izinsiz geçişleri engelleyip göçmen kaçakçılığı ve insan ticareti suçu ile etkili bir şekilde mücadele edeceğiz.
- Sınır güvenliği konusunda her türlü teknik kapasiteyi (personel sayısı, maddi kaynak, dil yeterliliği, uygun donanım, bilgi işlem, veri tabanı, yazılım, iletişim altyapısı vs) güçlendireceğiz.
- Temel politikaların ve programların uygulanmasında sorumluluğu olan ve mevzuatı uygulayan kamu personelinin çözüm üretici kapasitelerini geliştireceğiz.
- Uluslararası koruma süreçlerini yöneten ve uluslararası koruma konusunda karar verici olan personelin kapasite gelişimini destekleyecek, hızlı karar alma süreç ve mekanizmalarını hayata geçireceğiz.
- Kurumlar arasındaki yetki paylaşımı/devrini en etkin şekilde gerçekleştirip, rekabetçi olmak yerine iş birliği ve güçlü koordinasyonu sağlayacağız.

B. SİĞINMA HAKKI OLMAYAN DÜZENSİZ GÖÇMENLERİ SINIRDIŞI EDECEĞİZ

NEDEN ?

Halen kaçak yollarla yurda girmiş bulunan ve kayıt dışı olarak Türkiye’de barınan ve çalışan kişilerin kimlikleri, kim oldukları, Türkiye’de ne işle meşgul oldukları tam olarak bilinmemektedir. Kayıt dışılık kamu düzeni, güvenliği ve sağlığı için tehdit oluşturmaktadır. Ayrıca bu kayıt dışılık iş ve yaşam güvenliğini tehdit etmektedir. Sonuç olarak tüm tarafları olumsuz etkileyen bir durum söz konusudur. Bu nedenle şimdiye kadar ülkemize gelmiş ve kayıt altına alınmamış illegal göçmenlerin kayıt altına alınması için yeni bir program geliştirilmesi zorunludur.

Ülkemize yasadışı yollarla giriş yapmış kişilerden uluslararası koruma statüsü başvurusu yapan olursa, bu başvurularının yeni kuracağımız ‘Uluslararası Koruma Statü Belirleme Merkezleri’ tarafından en hızlı şekilde ulusal ve uluslararası mevzuata göre değerlendirilmesi, olumlu sonuçlananlar haricinde kalan diğer yabancıların kaynak ülkeye ya da ülkemize giriş yaptıkları güvenli üçüncü ülkeye ivedilikle geri gönderilmeleri gerekmektedir. Uluslararası anlaşmalar kapsamında uluslararası koruma statüsü verilmesi gereken yabancıların bu statünün kapsamına girip girmediklerinin nesnel kriterlere göre belirlenmesi gerekmektedir. Bir yabancıнын yaptığı başvuru üzerine, uluslararası koruma statüsünden Türkiye’de ulusal bazda yararlandırılıp yararlandırılmayacağına dair ‘Uluslararası Koruma Statü Belirleme Merkezi’nin verdiği karar idari bir karar olarak yargı denetimine tâbidir. Bir yabancıнын yaptığı başvurunun reddedilmesi üzerine açacağı davanın da ivedilikle görülmesi ve statüsünün sürüncemede bırakılmaması gerekmektedir. Bunun için idari yargı içerisinde ihtisas mahkemeleri kurulmalı ve uluslararası koruma statüsü belirleme konularına ilişkin hızlı yargılama sonucu yeknesak kararlar verilmesi sağlanmalıdır.

Avrupa ülkeleri düzensiz göçmenlerin ülkelerine gelmesini istememektedir. Bunun için de ülkemizi bir tampon ülke olarak konumlandırma çabası içindedirler. Avrupa’dan gelen fonların bir temel amacı da budur. DEVA Partisi, ülkemizin bir tampon ülke olarak görülmesini kabul etmemektedir. Mevcut hükûmetin sığınmacıları ve düzensiz göçmenleri bir iç ve dış politika aracı olarak kullanmasını da reddetmektedir.

NASIL?

- Kolluk kuvvetleri, yargı, yerel ve merkezi kurumların iş birliği ve koordinasyonunu en üst düzeyde sağlayacak ve etkili bir 'düzensiz göç yönetimi' ortaya koyacağız, kontrolsüzlüğün kural olmasına son vereceğiz.
- Yasadışı girişler konusunda ilgili ulusal mevzuata, uluslararası hukuk ve yükümlülüklerimize uygun bir şekilde geri gönderme politikalarının aktif uygulanmasını sağlayacağız.
- Güvenli kaynak ülke ve güvenli üçüncü ülkelerden gelenlerin geri dönüş süreçlerini hızlandıracak, yapılacak ya da yapılmış olan geri gönderme anlaşmalarını pratikte de etkili şekilde uygulayacağız. İlgili ülkeler arasında bu konuda iş birliğini arttıracacağız.
- Kayıt altına alınmamış düzensiz göçmenlerin en doğru şekilde biyometrik kayıtlarını alarak, başka bir kimlikle yeniden ülkeye girme çabalarının önüne geçeceğiz.
- Sığınma başvurularını değerlendiren personel sayısının arttırılmasını, etkili, mevzuata uygun ve hızlı karar alma süreçlerinin geliştirilmesini sağlayacağız.
- Yargı mensuplarının bu alanda kapasitesinin geliştirilmesini sağlayacağız ve 'Göç Mahkemeleri' kuracağız. İdari yargı içerisinde yapılandıracağımız bu mahkemeler bir yabancı tarafından uluslararası koruma statüsü başvurusunda bulunulması üzerine 'Uluslararası Koruma Statü Belirleme Merkezleri' tarafından verilen kararları ulusal ve uluslararası normlar kapsamında, hızlı bir yargılama ile inceleyecek ve yeknesak bir uygulama ortaya koyacaktır.
- Kaynak ve transit ülkeler yanında Avrupa ülkeleriyle de iş birliğini geliştirecek, Avrupa'nın sınır güvenliğini sağlama görevinin ve külfetinin ülkemize yıkılmayacağı anlayışıyla hareket edeceğiz.

3. GEÇİCİ KORUMA ALTINDAKİLERİN ÜLKELERİNE DÖNMESİ

Türkiye'deki Suriyelilerin durumu, oluşturduğu toplumsal ve ekonomik etkiler bağlamında müstakil olarak ele alınması gereken bir konudur. Uluslararası toplum ve kaynak ülke ile iş birliği halinde Suriyelilerin can ve mal güvenlikleri sağlandıktan sonra, ülkelerine dönebilmeleri konusunda stratejiler belirleyecek, destekleyici çalışmalar yapacak ve çözümler üreteceğiz.

Türkiye olarak ülkesinden ayrılmaya zorlanmış, ayrıldığı ülkeye geri dönemeyen, acil ve geçici koruma bulmak amacıyla kitlesel olarak sınırlarımıza gelen veya sınırlarımızı geçen yabancılara geçici koruma sağlanmaktadır. Bu yüzden öncelikli hedef; kaynak ülkedeki bu şartların ortadan kalkması için çaba harcamak ve uluslararası platformlarda gerekli desteği sunmaktır.

Uluslararası koruma başvuru ve statü sahiplerine ilişkin üç temel geri dönüş politikası bulunmaktadır: Yabancıların geldiği ülkeye gönüllü geri dönüşü, üçüncü bir güvenli ülkeye yerleştirilmesi veya bulunduğu ülkede yerleşmesidir. Biz ilk iki yolu etkili bir şekilde uygulayarak Türkiye üzerindeki sığınmacı ve düzensiz göçmen yoğunluğunu ciddi manada azaltacağız.

A. ADİL KÜLFET PAYLAŞIMINI SAĞLAYACAĞIZ

NEDEN ?

Ülkemizdeki sığınmacılar konusunda uluslararası alanda adil bir külfet paylaşımı çok önemlidir. Bu külfetin sadece birkaç ülke arasında paylaşılması kabul edilemez. Mülteciler konusunda Batı ülkelerinin izlediği politika ne yazık ki büyük bir hayal kırıklığı yaratmaktadır. Gelişmiş ülkeler dünyadaki mültecilerin sadece %15'ini kabul ederken kalan kısmı gelişmekte olan veya az gelişmiş ülkelerde yaşamakta, külfet bu ülkelerin sırtına yüklenmektedir. Bu külfet paylaşımındaki dengesizlik ve mevcut hükümetin yanlış politikaları, kamu düzenine ve ekonomik yapıya büyük zarar vermektedir.

NASIL ?

- Ülkemiz, geçici koruma altındaki Suriyeliler nedeniyle en fazla sayıda sığınmacı barındıran ülkedir. Türkiye'nin özellikle Avrupa ülkeleri ve Arap ülkeleri tarafından bir göçmen ve sığınmacı merkezi olarak görülmesine ve Türkiye'ye bir tampon bölge muamelesi yapılmasına müsaade etmeyeceğiz.
- Geçici koruma altındaki Suriyelilerin, diğer sığınmacıların ve düzensiz göçmenlerin diğer ülkeler ile paylaşılması için daha etkin ve tutarlı bir dış politika yürüteceğiz.
- Uluslararası alanda Türkiye'yi tutarlı ve itibarlı bir devlet haline tekrar getirip sığınmacılara yönelik sorumluluk ve külfet paylaşımının sadece mali boyutla değerlendirilmesine son vereceğiz.
- İnsani boyutları da bulunan bu konunun ikili ilişkilerde araçsallaştırılmasına ve zaman zaman şantaj konusu olarak kullanılmasına son vereceğiz.
- Şeffaf olmayan ve devletin egemenlik anlayışı ile menfaatlerini yok sayan anlaşma ve düzenlemeleri kaldırıp ulusal ve uluslararası hukuka uygun adımlar atacağız.
- Olası yeni kitlesel akınlar konusunda Avrupa Birliği ile yakın teması arttırıp çok boyutlu sorumluluk paylaşımını hedefleyeceğiz. Avrupa Birliği dışında da alternatif iş birliği seçeneklerini değerlendireceğiz. Kaynak ülkelerle bu konuda çözüm odaklı anlaşmalar gerçekleştireceğiz.
- Başta BM Mülteciler Yüksek Komiserliği (BMMYK), Uluslararası Göç Örgütü (IOM) ve Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) olmak üzere BM'nin tüm ihtisas birimleriyle iş birliğini arttıracacağız.
- Öncelikle AB olmak üzere, dış dünyadan daha fazla maddi fon desteği talep ve temin edeceğiz. Bu kaynakları ülkemizin bir tampon ülke olmasının devamı için değil, kontrolsüz göçün ve kitlesel akınların önlenmesi, sorunun kaynağında çözümü için kullanacağız.
- Uluslararası alanda külfet paylaşımı konusunda sesimizi duyurmak için BMMYK Yönetim Kurulu (ExCom) gibi organlarda aktif olacağız.

B. SURİYE'DE ÇÖZÜMÜN TARAFI OLUP, GERİ DÖNÜŞLERİ SAĞLAYACAĞIZ

NEDEN ?

Mevcut hükûmet Suriye'de ne yazık ki çözümün değil iç savaşın tarafı olmuştur. Kitleli akınların ilk yıllarında sınırlardan kontrolsüz geçişlerin önlenmemesi, sağlıklı kayıt işlemlerinin yapılmaması ve gelenlerin ülkenin dört bir yanına kontrolsüz ve plansız yerleşimi sonraki yıllarda ülkemiz için büyük sorunlar ve maliyetler ortaya çıkartmıştır. Mevcut hükûmet düzensiz göçmenlerin ve milyonlarca Suriyelinin yasa dışı çalışmasına göz yummuş, ülke ekonomisine, kamu düzenine zarar vermiş ve insani gerekçeler öne sürse de bahse konu yabancıların insani şartlardan uzak sömürü aracına dönüşmesine neden olmuştur. Bu yanlış politikaların sürmesi ülkemizi telafisi ve geri dönüşü çok zor olan bir aşamaya getirmiştir.

Suriye'de güvenliğin tesis edildiği kalıcı bir çözüm sürecine Türkiye'nin daha etkili katkıda bulunması gerekir. Birleşmiş Milletler şemsiyesi altındaki girişimlerle Suriye'de bütün taraflar açısından kabul edilebilir bir çözümün bulunması, Suriye'nin güvenli bir yapıya kavuşturulması, Suriyelilerin geri dönüşü için en öncelikli şarttır. Şam Yönetimi ile iletişim ve iş birliği kanallarını kapatmak ise ülkemiz üzerindeki sosyal, ekonomik ve güvenlik sorunlarını arttırmaktadır. Bir hükûmetin görevi ülke menfaatleri üzerine temellenmeli, iktidar partisinin ve liderinin kişisel amaç ve hırslarına kurban edilmemelidir. Ulusal menfaatlerimize uygun dış politika anlayışına geri dönülmesi sağlanmalıdır.

BMMYK tarafından çerçevesi çizilen seçeneklerin hepsi uygulanmaya çalışılmalı ve sığınmacıların diğer güvenli ülkelere ve güvenli hale getirilmiş Suriye'ye geri dönüşleri için çaba harcanmalıdır.

NASIL?

- Ülkemizdeki Suriyelilerin gönüllü geri dönüşünü teşvik edici politikaları öncelikli olarak devreye alacağız. Bu teşviklerin kaynakları için uluslararası destek kanallarını kullanacağız.
- Geri dönüş konusunda Türkiye'nin dış politikasından kaynaklanan sorunları ortak akıl ve hukuka saygı çerçevesinde diplomatik yollarla çözeceğiz.
- "Güvenli ve onurlu" dönüşün gerçekleştirilmesini BMMYK'nın "fiziksel güvenlik, maddi güvenlik, hukuki güvenlik ve uzlaşma" ilkeleri ışığında hayata geçireceğiz.
- Geri dönüşün sağlanması için Şam Yönetimi ile de iş birliğine girip güvenli bölgeler oluşturma seçeneğine yönelik AB ve BM ile somut iş birliği yolları arayacağız.
- Geri dönecek sığınmacıların güvenliklerini garanti altına almak üzere Şam Yönetimi ile 2001 yılında yapılan "Yasadışı Göçmenlerin Geri Kabulüne Dair Anlaşma"yı günümüz şartlarına göre revize ederek yeniden uygulamaya koyacağız. Suriyelilerin ülkelerine geri dönüşlerini sağlamak için güvenlik ve insani yaşam koşullarının garanti edilmesini sağlayacağız.
- Geri dönüşün sağlanması için 18 Aralık 2015 tarihli BM Güvenlik Konseyi'nin oybirliği ile aldığı 2254 Sayılı Karar'da, Suriye'de acil bir ateşkesin sağlanması ve ülkede siyasi çözüme ulaşılması çağrısı yapılmaktadır ve Suriyeli sığınmacıların can kaygısı duymadan evlerine dönebilmesi gerektiği de belirtilmiştir. Bu doğrultudaki faaliyetlere aktif katkı vereceğiz.
- Suriye'de iç barışın ve güvenliğin sağlanması, sosyal ve ekonomik yaşamın gelişmesi için uluslararası kurumlarla ortak projelere destek verecek, Şam Yönetimi ile gerekli iş birliğini geliştirecek ve ülkesini terk etmiş kişilerin insan onuruna yaraşır şartlarda geri dönüşünün gerçekleştirilmesini sağlayacağız.
- Geçici korumanın gerekliliğini yitirmesiyle birlikte bu statüleri iptal edeceğiz ve Suriyelilerin ülkelerine gönderilmesini sağlayacağız. Şartlı mülteci, ikincil koruma ya da insani ikamet gerektiren kişilerin bireysel başvuru yapması durumunda Cenevre Sözleşmesi ile mevzuatımıza uygun şekilde anılan kişiler hakkında karar vereceğiz.
- Herhangi bir sebeple ve kendi rızasıyla Suriye'ye dönen kişilerin Geçici Koruma Statüsünü iptal edeceğiz.
- Kendi iradesi ile Suriye'ye giriş yapan yabancı yasa dışı yollarla düzensiz göçmen olarak Türkiye'ye giriş yaparsa, bu kişiyi biyometrik taramayla tespit edip uluslararası koruma gerektiren bir husus yok ise ivedi şekilde ülkesine geri göndereceğiz.
- Tüm bu çalışmaların sonunda ülkemizde kitlesel akınla gelenlerin sayısının ciddi ölçüde azaltılmasını sağlayacağız.

C. İSTİSNAİ VATANDAŞLIK VERİLMESİ UYGULAMASINA SON VERECEĞİZ

NEDEN ?

Mevzuatımıza göre geçici koruma altındakilerin vatandaşlığa başvuru hakkı bulunmamaktadır. Hal böyleyken, istisnai vatandaşlık için mevzuatta öngörülen şartlar da yerine getirilmemiş olmasına rağmen geçici koruma altındaki kişilere istisnai vatandaşlık verilmektedir. Bu uygulamaya son verilmesi gerekmektedir.

NASIL ?

- Tüm yabancılar için istisnai vatandaşlık koşullarını değiştirecek ve daraltacağız. Mevzuata aykırı olarak istisnai vatandaşlık verilmesi uygulamasına son vereceğiz.

D. KAMU DÜZENİNE YÖNELİK TEHDİTLERİ VE KURALSIZLIĞI ORTADAN KALDIRACAĞIZ

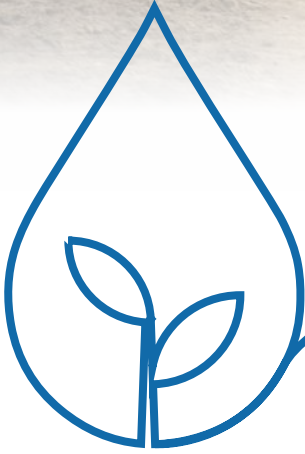
NEDEN ?

Suriye’de ateşkesin sağlanması, güvenli bölgelerin oluşturulması ve uluslararası hukuka uygun bir şekilde geri göndermenin şartlarının oluşturulmasına kadar geçecek sürede toplumsal huzursuzluğa sebep olan uygulamalara son verilmesi, gettolaşmanın önlenmesi, denetimsizliğin getirdiği istismar ve sömürünün sonlandırılması, geçici koruma altındakilerin hukuki düzene uyması ve keyfiliğin ve kuralsızlığın sonlandırılması gerekmektedir.

NASIL?

- Hiçbir il ve bölgede sığınmacı sayısının, sığınmacıların topluma uyumunu zorlaştıracak oranda kontrolsüz yoğunlaşmalara erişmesine, gettolaşmaya izin vermeyeceğiz.
- Kamu düzeni ve güvenliği için tehdit oluşturan yabancıları sınır dışı edeceğiz.
- Her bir vatandaşımızın mahallesinde ve sokağında güven ve huzur içerisinde yaşamasını sağlayacağız. Suç işlenmesini kolaylaştırabilecek mekân ve mahallelerin oluşmasına engel olacağız.
- Geçici koruma altındaki Suriyelilerin ikamet illerini izinsiz terk etmesinin ve kaçak yollarla başka illerde çalışmasının önüne geçeceğiz. İzne tabi olmak şartıyla ülke içindeki seyahatlere imkân taniyacağız.
- Verilen süre içerisinde ikamet adresine gelmeyen ya da daimî olarak terk ederek kayıt dışı kalıp yükümlülüklerini yerine getirmeyenlere caydırıcı yaptırımlar uygulayacağız.
- Yabancıların izinsiz, ruhsatsız, kayıt dışı ve vergisiz çalışmasının, çalıştırmasının ve işyeri açmasının önüne geçeceğiz.
- Geçici koruma ve uluslararası koruma başvuru ve statü sahiplerinin kayıt dışı çalışmasını ve çalışma yaşamında sömürülmelerini önlemek amacıyla tedbirler alacağız.
- Meslek sahibi olduğu sertifikaları ile belirlenen veya Türkiye’de yapılan sınavlar ile ustalık ve kalfalık seviyesinde olduğu anlaşılan kişilerin kendi iş alanında çalışabilmesine imkân sağlayacağız.
- Çocuk işçi çalıştırılmasına son vermek üzere etkili bir denetim uygulayacağız. Çocuk işçiliği birimlerini aktif hale getireceğiz ve hem merkez hem de yerelde çocuk işçiliğine karşı gerekli yasal ve uygulamaya yönelik tedbirler alacağız.
- Suriyeli çocukların okula devamsızlığına karşı Millî Eğitim Bakanlığı ve diğer ilgili kurumlarla beraber etkin bir devamsızlık takip sistemi oluşturacağız.
- Sığınmacıların Türkiye’de kaldıkları sürece vatandaşlarımızla sağlıklı iletişimini ve sosyal barışa katkı sağlamak amacıyla Türkçe dil kurslarını yaygınlaştıracacağız ve Türkçe öğrenimini teşvik edeceğiz.

90 ve 360 Günlük Eylem Planı

1. SİĞİNMACI VE DÜZENSİZ GÖÇ YÖNETİMİNİN GÜÇLENDİRİLMESİ

A. KURUMSAL YETERLİLİK VE KOORDİNASYONU GÜÇLENDİRECEĞİZ

Hedef	Sorumlu Bakanlık	İlişkili Kuruluşlar	Yapılacak İşlem Türleri	Açıklama	Süre
Düzensiz göçün önlenmesi ve geri dönüşler için yönetim ve personel altyapısını güçlendireceğiz.	İçişleri Bakanlığı	Milli Savunma Bakanlığı, Göç İdaresi Başkanlığı	Uygulama	Türkiye'ye yönelen düzensiz göçün önlenmesi, ülkemize kaçak yollarla girmiş bulunan düzensiz göçmenlerin kayıt altına alınması, geri dönüş mekanizmalarının oluşturulması yanında Türkiye'de olan yabancılar için çok boyutlu ve kapsamlı faaliyetleri mümkün kılacak bir yönetim ve personel altyapısı oluşturacağız.	90
Göçü ortak akıl ile ülke menfaatleri doğrultusunda yöneteceğiz.	İçişleri Bakanlığı	Milli Savunma Bakanlığı, Dışişleri Bakanlığı, Göç İdaresi Başkanlığı	Uygulama	Göçü bir kişinin hesapsızca tek başına aldığı çelişik kararlarla değil, tüm kurum ve kuruluşların bilgi ve tecrübesini kullanarak katıldığı ortak akıl ile ve ülke menfaatleri temelinde yöneteceğiz.	90
Sığınmacı ve düzensiz göçün oluşturduğu sorunlarla mücadelede koordinasyonunu güçlendireceğiz.	İçişleri Bakanlığı	Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, Göç İdaresi Başkanlığı, belediyeler	Uygulama	Sığınmacı ve düzensiz göçün oluşturduğu sorunlara karşı tedbirleri bütüncül bir bakış açısıyla merkezi ve yerel yönetimlerin sıkı koordinasyonu altında, yani tüm yerel ve ulusal kurum ve kuruluşların iş birliği ve eş güdümüyle çok yönlü olarak ele alacağız.	90
Göç alanında çalışan birimlerin kurumsal kapasitelerini ve nitelikli personelleri arttıracacağız.	İçişleri Bakanlığı	Milli Savunma Bakanlığı, Dışişleri Bakanlığı, Göç İdaresi Başkanlığı	Uygulama	İlgili bakanlık kurumları, yerel yönetim birimleri, yargı ile emniyet ve jandarma başta olmak üzere göç üzerine çalışan birimlerin kurumsal kapasitelerinin artırılmasını ve acilen nitelikli personel yönünden takviye edilmelerini sağlayacağız.	90
Göç akınlarında uluslararası çözüm için Dışişleri Bakanlığının daha etkili olmasını sağlayacağız.	Dışişleri Bakanlığı	Milli Savunma Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Göç İdaresi Başkanlığı	Uygulama	Uluslararası koordinasyon ve iş birliğini güçlendirmeye, kaynak ve hedef ülkelerle sürecin yönetimi, külfet paylaşımı ve göç akınlarında ortak çözümler aramaya yoğun ve etkili bir biçimde yöneleceğiz. Dışişleri Bakanlığının bu süreçlerde ulusal menfaatler doğrultusunda daha etkili olmasını sağlayacağız.	90
Külfet ve sorumluluk paylaşımını sağlamayı dışişleri politikamız yapacağız.	Dışişleri Bakanlığı	Göç İdaresi Başkanlığı	Uygulama	BMMYK ve AB ile işbirliği içinde zengin ülkelerin mülteci kontenjanlarını arttırmalarını ve Türkiye'de bulunan sığınmacıların bir bölümünün bu ülkelere yerleştirilmelerini sağlamaya çalışacağız.	90

Hedef	Sorumlu Kurum	İlişkili Kurum ve Kuruluşlar	Yapılacak İşlem Türleri	Açıklama	Süre
Uluslararası Koruma Statü Belirleme Merkezleri kuracağız.	İçişleri Bakanlığı	Milli Savunma Bakanlığı, Adalet Bakanlığı	Yasa Değişikliği	Uluslararası koruma başvurularının hızlı ve doğru bir şekilde sonuçlanması için çok sayıda 'Uluslararası Koruma Statü Belirleme Merkezleri' kurup bu alanda yetkin personel sayısını arttıracamız.	360
Belediyelerin bütçesi belirlenirken bütün nüfusu dikkate alacak, merkezi idare-yerel idare iş birliğini güçlendireceğiz.	İçişleri Bakanlığı	Hazine ve Maliye Bakanlığı, belediyeler	Yasa Değişikliği, Uygulama	Yerel yönetimler ve ilgili bakanlık kurumlarının iş birliğini güçlendirecek mekanizmalar marifetiyle yerelde oluşacak sorunların ön alıcı şekilde erkenden tespiti ve çözümünü sağlayacak acil müdahale ve destek faaliyetlerini etkili, hızlı ve amacına uygun bir biçimde gerçekleştireceğiz. Gerek yerelde oluşacak sorunların gerek acil müdahale ve destek faaliyetlerinin etkin, hızlı ve amacına uygun gerçekleşmesini sağlayacağız. Belediyelere bütçe aktarırken belediye sınırları içinde yaşayan bütün nüfusu göz önünde bulunduracağız.	360

B. ŞEFFAF OLACAĞIZ, DEZENFORMASYONLA MÜCADELE EDECEĞİZ

Hedef	Sorumlu Bakanlık	İlişkili Kuruluşlar	Yapılacak İşlem Türleri	Açıklama	Süre
Göç yönetiminde şeffaflık ve hesap verebilirliği sağlayacağız.	İçişleri Bakanlığı	Milli Savunma Bakanlığı, Dışişleri Bakanlığı, Göç İdaresi Başkanlığı	Uygulama	İktidarın şeffaflıktan ve toplumu doğru bilgilendirme yükümlülüğünden uzak tutumu sebebiyle toplumsal huzursuzluğa zemin sağlayan bir ortam ve ön yargılar oluşmuştur. Sığınmacılar konusunun ve düzensiz göçün yönetiminde vatandaşlarımıza karşı her zaman şeffaf ve hesap verebilir olacağız. Halkımızı doğru bilgilendireceğiz, gerçek dışı algılara karşı çalışmalar gerçekleştireceğiz	90
Nefret söylemlerini engelleyeceğiz.	İçişleri Bakanlığı	Adalet Bakanlığı	Yasa değişikliği, Uygulama	Ülkemizdeki sığınmacılara karşı oluşturulan kirli bilgileri, yalan haberleri, onlara dönük düşmanlaştırma, kışkırtma ve nefret söylemlerini engelleyecek tedbirler alacağız.	360
Nefret saikiyle işlenen suçlarda etkin soruşturma ve kovuşturma yürütülmesini takip edeceğiz.	İçişleri Bakanlığı	Adalet Bakanlığı	Uygulama	Nefret saikiyle işlenen suçlara dair Türk Ceza Kanunu'nda öngörülen hükümlere işlerlik kazandıracamız. Gerekli soruşturma ve kovuşturma süreçlerinin etkili olarak yürütülmesini takip edeceğiz. Sığınmacılara ve kırılgan gruplara yönelik hak ihlallerinin etkili biçimde soruşturulmasını sağlayacağız.	360

2. DÜZENSİZ GÖÇÜN ENGELLENMESİ

A. SINIR GÜVENLİĞİNİ SAĞLAYARAK DÜZENSİZ GÖÇÜ ENGELLEYECEĞİZ

Hedef	Sorumlu Bakanlık	İlişkili Kuruluşlar	Yapılacak İşlem Türleri	Açıklama	Süre
Düzensiz göç kaynağı ülkelerle göçü önlemek üzere iş birliği yapacağız.	Dışişleri Bakanlığı	Milli Savunma Bakanlığı	Uygulama	Düzensiz göçün temel sebeplerine karşı kaynak ülkeler ile iş birliği içinde önleyici tedbirler alınmasına katkıda bulunacağız.	360
Sınır güvenliğini sağlamak amacıyla diplomasi yolunu ve güvenlik güçlerini etkili bir şekilde kullanacağız.	Dışişleri Bakanlığı	Milli Savunma Bakanlığı	Uygulama	Diplomasi kanallarının etkin şekilde kullanılmasını sağlayıp sınır komşularımızla iş birliği içinde göçün kontrol altına alınmasını sağlayacak önleyici tedbirler alacağız. Yeni göç dalgaları ve terör potansiyeli oluşturma riskini önlemek amacıyla, sınır güvenliğini arttıracak ve izinsiz girişlerin önüne geçeceğiz.	360
İnsan kaçakçılığı ve insan ticareti ile mücadele edecek, sınırlardan kaçak geçişi engelleyeceğiz.	İçişleri Bakanlığı	Milli Savunma Bakanlığı	Uygulama	TSK ve kolluk güçleri marifetiyle sınır bölgelerindeki izinsiz geçişleri engelleyip göçmen kaçakçılığı ve insan ticareti suçu ile etkili bir şekilde mücadele edeceğiz.	90
Sınır güvenliğinden teknik kapasiteyi güçlendireceğiz.	Milli Savunma Bakanlığı	Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı	Uygulama	Sınır güvenliği konusunda her türlü teknik kapasiteyi (personel sayısı, maddi kaynak, dil yeterliliği, uygun donanım, bilgi işlem, veri tabanı, yazılım, iletişim altyapısı vs.) güçlendireceğiz.	360
Kamu personellerinin teknik yeterliliğini arttıracacağız.	Milli Savunma Bakanlığı	İçişleri Bakanlığı	Uygulama	Temel politikaların ve programların uygulanmasında sorumluluğu olan ve mevzuatı uygulayan kamu personelinin çözüm üretici kapasitelerini geliştireceğiz. Uluslararası koruma süreçlerini yöneten ve uluslararası koruma konusunda karar verici olan personelin kapasite gelişimini destekleyecek, hızlı karar alma süreç ve mekanizmalarını hayata geçireceğiz.	360
Düzensiz göçle mücadelede kurumlar arasında iş birliği ve güçlü koordinasyon sağlayacağız.	Milli Savunma Bakanlığı	İçişleri Bakanlığı	Uygulama	Kurumlar arasındaki yetki paylaşımı/ devrini en etkin şekilde gerçekleştirip, rekabetçi olmak yerine iş birliği ve güçlü koordinasyonu sağlayacağız.	360

B. SİĞİNMA HAKKI OLMAYAN DÜZENSİZ GÖÇMENLERİ SINIRDIŞI EDECEĞİZ

Hedef	Sorumlu Bakanlık	İlişkili Kuruluşlar	Yapılacak İşlem Türleri	Açıklama	Süre
Düzensiz göç yönetimi politikası oluşturacağız.	İçişleri Bakanlığı	Milli Savunma Bakanlığı, Göç İdaresi Başkanlığı	Uygulama	Kolluk kuvvetleri, yargı, yerel ve merkezi kurumların iş birliği ve koordinasyonunu en üst düzeyde sağlayacak ve etkili bir 'düzensiz göç yönetimi' ortaya koyacağız, kontrolsüzlüğün kural olmasına son vereceğiz.	90
Yasa dışı girişlerde geri gönderme politikalarını aktif olarak uygulayacağız.	İçişleri Bakanlığı	Milli Savunma Bakanlığı, Göç İdaresi Başkanlığı	Uygulama	Yasa dışı girişler konusunda ilgili ulusal mevzuata, uluslararası hukuk ve yükümlülüklerimize uygun bir şekilde geri gönderme politikalarının aktif uygulanmasını sağlayacağız.	90
Güvenli kaynak ülke ve güvenli üçüncü ülkelerden gelenlerin geri dönüş süreçlerini hızlandıracacağız.	Milli Savunma Bakanlığı	Dışişleri Bakanlığı, Göç İdaresi Başkanlığı	Uygulama	Güvenli kaynak ülke ve güvenli üçüncü ülkelerden gelenlerin geri dönüş süreçlerini hızlandıracak, yapılacak ya da yapılmış olan geri gönderme anlaşmalarını pratikte de etkili şekilde uygulayacağız. İlgili ülkeler arasında bu konuda iş birliğini arttıracacağız.	90
Düzensiz göçmenlerin sahte kimlik belgeleri ve pasaportlarla girişini önleyeceğiz.	İçişleri Bakanlığı	Milli Savunma Bakanlığı	Uygulama	Kayıt altına alınmamış düzensiz göçmenlerin en doğru şekilde biyometrik kayıtlarını alarak, başka bir kimlikle olası yeniden ülke içine girme çabalarının önüne geçeceğiz.	90
Sığınma başvurularını değerlendirme süresini kısaltacağız.	İçişleri Bakanlığı	Adalet Bakanlığı	Uygulama	Sığınma başvurularını değerlendiren personel sayısının artırılmasını, etkili, mevzuata uygun ve hızlı karar alma süreçlerinin geliştirilmesini sağlayacağız.	90
Uluslararası koruma statüsü başvurularının reddi halinde dava merci olarak ihtisas mahkemesi niteliğinde 'Göç Mahkemeleri' kuracağız.	Adalet Bakanlığı	İçişleri Bakanlığı, Göç İdaresi Başkanlığı	Yasa değişikliği	Yargı mensuplarının bu alanda kapasitesinin geliştirilmesini sağlayacağız ve 'Göç Mahkemeleri' kuracağız. İdari yargı içerisinde yapılacak bu mahkemeler bir yabancı tarafından uluslararası koruma statüsü başvurusunda bulunulması üzerine 'Uluslararası Koruma Statü Belirleme Merkezleri' tarafından verilen kararları ulusal ve uluslararası normlar kapsamında, hızlı bir yargılama ile inceleyecek ve yeknesak bir uygulama ortaya koyacaktır.	360
Sınır güvenliğinin sağlanmasında Avrupa Birliği'nin desteğini talep edeceğiz.	Dışişleri Bakanlığı	Milli Savunma Bakanlığı	Uygulama	Kaynak ve transit ülkeler yanında Avrupa ülkeleriyle de yeni bir iltica politikasını ve iş birliğini geliştirecek, Avrupa'nın sınır güvenliğini sağlama görevinin ve külfetinin sadece ülkemize yıkılmayacağı anlayışıyla hareket edeceğiz.	90

3. GEÇİCİ KORUMA ALTINDAKİLERİN ÜLKELERİNE DÖNMESİ

A. ADİL KÜLFET PAYLAŞIMINI SAĞLAYACAĞIZ

Hedef	Sorumlu Bakanlık	İlişkili Kuruluşlar	Yapılacak İşlem Türleri	Açıklama	Süre
Türkiye'ye, 'tampon bölgesi ülke' muamelesi yapılmasına müsaade etmeyeceğiz.	Dışişleri Bakanlığı	Milli Savunma Bakanlığı	Uygulama	Ülkemiz, geçici koruma altındaki Suriyeliler nedeniyle en fazla sayıda sığınmacı barındıran ülkedir. Türkiye'nin özellikle Avrupa ülkeleri ve Arap ülkeleri tarafından bir göçmen ve sığınmacı deposu olarak görülmesine ve Türkiye'ye bir tampon bölge muamelesi yapılmasına müsaade etmeyeceğiz.	90
Sığınmacıların diğer ülkelerle paylaşılması için etkin bir dış politika yürüteceğiz.	Dışişleri Bakanlığı		Uygulama	Geçici koruma altındaki Suriyelilerin, diğer sığınmacıların ve düzensiz göçmenlerin diğer ülkeler ile paylaşılması için daha etkin ve tutarlı bir dış politika yürüteceğiz. Uluslararası alanda Türkiye'yi tutarlı ve itibarlı bir devlet hâline tekrar getirip sığınmacılara yönelik sorumluluk ve külfet paylaşımının sadece mali boyutla değerlendirilmesine son vereceğiz. İnsani boyutları da bulunan bu konunun ikili ilişkilerde araçsallaştırılmasına ve zaman zaman şantaj konusu olarak kullanılmasına son vereceğiz.	90
Sığınmacı ve düzensiz göçmenlere ilişkin uluslararası anlaşmaları ülke menfaatleri doğrultusunda gözden geçirecek, menfaatlerimize aykırı bulduğumuz anlaşmaları feshedeceğiz.	Dışişleri Bakanlığı		Uygulama	Şeffaf olmayan ve devletin egemenlik anlayışı ile menfaatlerini yok sayan anlaşma ve düzenlemeleri kaldırıp ulusal ve uluslararası hukuka uygun adımlar atacağız.	90
Kitlesel akınlarda külfet paylaşımı için başta AB ülkeleri olmak üzere başka ülkelerle temas artıracamız, kaynak ülkelerde çözüm odaklı anlaşmalar yapacağız.	Dışişleri Bakanlığı		Uygulama	Olası yeni kitlesel akınlarda Avrupa Birliği ile yakın teması artırıp çok boyutlu sorumluluk paylaşımını hedefleyeceğiz. Avrupa Birliği dışında da alternatif iş birliği seçeneklerini değerlendireceğiz. Kaynak ülkelerle bu konuda çözüm odaklı anlaşmalar gerçekleştireceğiz.	90
Kontrolsüz göçün ve kitlesel akınlara önlenmesi, sorunun kaynağında çözümü için BM ve uluslararası örgütlerle iş birliğini artıracamız.	Dışişleri Bakanlığı		Uygulama	Başta BM Mülteciler Yüksek Komiserliği (BMMYK), Uluslararası Göç Örgütü (IOM) ve Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) olmak üzere BM'nin tüm ihtisas birimleriyle iş birliğini arttıracamız.	360
Mevcut sığınmacılarda külfet paylaşımı için BM nezdinde faaliyette bulunacağız.	Dışişleri Bakanlığı		Uygulama	Uluslararası alanda külfet paylaşımı konusunda sesimizi duyurmak için BMMYK Yönetim Kurulu (ExCom) gibi organlarda aktif olacağız.	90
Uluslararası kuruluş ve diğer devletlerden talep edeceğimiz fonları kontrolsüz göç ve kitlesel akın sorunlarını kaynağında çözmek için kullanacağız.	Dışişleri Bakanlığı	Göç İdaresi Başkanlığı	Uygulama	Öncelikle AB olmak üzere, dış dünyadan daha fazla maddi fon desteği talep ve temin edeceğiz. Bu kaynakları ülkemizin bir tampon ülke olmasının devamı için değil, kontrolsüz göçün ve kitlesel akınlara önlenmesi, sorunun kaynağında çözümü için kullanacağız.	90

B. SURIYE'DE ÇÖZÜMÜN TARAFI OLUP, GERİ DÖNÜŞLERİ SAĞLAYACAĞIZ

Hedef	Sorumlu Bakanlık	İlişkili Kuruluşlar	Yapılacak İşlem Türleri	Açıklama	Süre
Geçici koruma altındakilerin geri dönüşüne odaklanacağız.	Dışişleri Bakanlığı	İçişleri Bakanlığı, Göç İdaresi Başkanlığı	Uygulama	Ülkemizdeki Suriyelilerin gönüllü geri dönüşünü teşvik edici politikaları öncelikli olarak devreye alacağız. Bu teşviklerin kaynakları için uluslararası destek kanallarını kullanacağız. Geri dönüş konusunda Türkiye'nin dış politikasından kaynaklanan sorunları ortak akıl ve hukuka saygı çerçevesinde diplomatik yollarla çözeceğiz.	90
Gerri dönüş için fiziksel güvenlik, maddi güvenlik, hukuki güvenlik ve uzlaşma ilkelerini esas alacağız.	Dışişleri Bakanlığı		Uygulama	"Güvenli ve onurlu" dönüşün gerçekleştirilmesini BMMYK'nın "fiziksel güvenlik, maddi güvenlik, hukuki güvenlik ve uzlaşma" ilkeleri ışığında hayata geçireceğiz.	90
Suriye'de güvenli bölgeler oluşturulmasına destek vereceğiz.	Dışişleri Bakanlığı	Milli Savunma Bakanlığı	Uygulama	Gerri dönüşün sağlanması için Şam Yönetimi ile de iş birliğine girip güvenli bölgeler oluşturma seçeneğine yönelik AB ve BM ile somut iş birliği yolları arayacağız.	360
Şam yönetimi ile geri kabul anlaşmasını yeniden uygulamaya koyacağız.	Dışişleri Bakanlığı	Milli Savunma Bakanlığı	Uygulama	Gerri dönecek sığınmacıların güvenliklerini garanti altına almak üzere Şam Yönetimi ile 2001 yılında yapılan "Yasa Dışı Göçmenlerin Gerri Kabulüne Dair Anlaşma'yı günümüz şartlarına göre revize ederek yeniden uygulamaya koyacağız. Suriyelilerin ülkelerine geri dönüşlerini sağlamak için güvenlik ve insani yaşam koşullarının garanti edilmesini sağlayacağız.	360
Suriye'de çözümün tarafı olacaktır.	Dışişleri Bakanlığı	Milli Savunma Bakanlığı	Uygulama	Gerri dönüşün sağlanması için 18 Aralık 2015 tarihli BM Güvenlik Konseyi'nin oy birliği ile aldığı 2254 Sayılı Karar'da, Suriye'de acil bir ateşkesin sağlanması ve ülkede siyasi çözüme ulaşılması çağırısı yapılmaktadır ve Suriyeli sığınmacıların can kaybı duymadan evlerine dönebilmesi gerektiği de belirtilmiştir. Bu doğrultudaki faaliyetlere aktif katkı vereceğiz.	360
Şam yönetimi ile iş birliği hâlinde Suriye'de insani şartlarda yaşamın başlatılması için Suriye'ye katkıda bulunacağız.	Dışişleri Bakanlığı	Hazine ve Maliye Bakanlığı, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı	Uygulama	Suriye'de iç barışın ve güvenliğin sağlanması, sosyal ve ekonomik yaşamın gelişmesi için uluslararası kurumlarla ortak projelere destek verecek, Şam Yönetimi ile gerekli iş birliğini geliştirecek ve ülkesini terk etmiş kişilerin insan onuruna yaraşır şartlarda geri dönüşünün gerçekleştirilmesini sağlayacağız.	360
Suriye'de güvenliğin sağlanmasıyla geçici koruma statüsüne son vereceğiz.	Cumhurbaşkanı	Dışişleri Bakanlığı, Milli Savunma Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Göç İdaresi Başkanlığı	Cumhurbaşkanı kararı	"Geçici korumanın gerekliliğini yitirmesiyle birlikte bu statüleri iptal edeceğiz ve Suriyelilerin ülkelerine gönderilmesini sağlayacağız. Şartlı mülteci, ikincil koruma ya da insani ikamet gerektiren kişilerin bireysel başvuru yapması durumunda Cenevre Sözleşmesi ile mevzuatımıza uygun şekilde anılan kişiler hakkında karar vereceğiz.	360
Kendi rızasıyla geçici veya kalıcı olarak Suriye'ye giden kişilerin 'Geçici Koruma Statüsü'nü iptal edeceğiz.	İçişleri Bakanlığı	Göç İdaresi Başkanlığı	Uygulama	Herhangi bir sebeple ve kendi rızasıyla Suriye'ye dönen kişilerin Geçici Koruma Statüsünü iptal edeceğiz. Kendi iradesi ile Suriye'ye giriş yapan yabancı yasa dışı yollarla düzensiz göçmen olarak Türkiye'ye giriş yaparsa, bu kişiyi biyometrik taramayla tespit edip uluslararası koruma gerektiren bir husus yok ise ivedi şekilde ülkesine geri göndereceğiz. Tüm bu çalışmaların sonunda ülkemizde kitlesel akınla gelenlerin sayısının ciddi ölçüde azaltılmasını sağlayacağız.	90

C. İSTİSNAİ VATANDAŞLIK VERİLMESİ UYGULAMASINA SON VERECEĞİZ

Hedef	Sorumlu Bakanlık	İlişkili Kuruluşlar	Yapılacak İşlem Türleri	Açıklama	Süre
İstisnai vatandaşlık uygulamasının kapsamını daraltacağız.	Cumhurbaşkanı	İçişleri Bakanlığı, Göç İdaresi Başkanlığı	Yasa değişikliği	Tüm yabancılar için istisnai vatandaşlık koşullarını değiştirecek ve kapsamını daraltacağız. Mevzuata aykırı olarak istisnai vatandaşlık verilmesi uygulamasına son vereceğiz. Böylece istisnai vatandaşlığı gerçekten istisna hâline getireceğiz.	360

D. KAMU DÜZENİNE YÖNELİK TEHDİTLERİ VE KURALSIZLIĞI ORTADAN KALDIRACAĞIZ

Hedef	Sorumlu Bakanlık	İlişkili Kuruluşlar	Yapılacak İşlem Türleri	Açıklama	Süre
Her bir vatandaşımızın mahallesinde ve sokağında güven ve huzur içerisinde yaşamasını sağlayacağız.	İçişleri Bakanlığı	Göç İdaresi Başkanlığı	Uygulama	Hiçbir il ve bölgede sığınmacı sayısının, sığınmacıların topluma uyumunu zorlaştıracak oranda kontrolsüz yoğunlaşmalara erişmesine, gettolaşmaya izin vermeyeceğiz. Her bir vatandaşımızın mahallesinde ve sokağında güven ve huzur içerisinde yaşamasını sağlayacağız. Suç işlenmesini kolaylaştırabilecek mekân ve mahallelerin oluşmasına engel olacağız.	90
Suçla karışan yabancıları ivedilikle sınır dışı edeceğiz.	İçişleri Bakanlığı	Göç İdaresi Başkanlığı	Uygulama	Kamu düzeni ve güvenliği için tehdit oluşturan yabancıları sınır dışı edeceğiz.	90
Geçici koruma altındaki Suriyelilerin ikamet illerini izinsiz terk etmesinin ve kaçak yollarla başka illerde çalışmasının önüne geçeceğiz.	İçişleri Bakanlığı	Göç İdaresi Başkanlığı	Uygulama	Geçici koruma altındaki Suriyelilerin ikamet illerini izinsiz terk etmesinin ve kaçak yollarla başka illerde çalışmasının önüne geçeceğiz. İzne tabi olmak şartıyla ülke içindeki seyahatlere imkân tanıyacağız. Verilen süre içerisinde ikamet adresine gelmeyen ya da daimi olarak terk ederek kayıt dışı kalıp yükümlülüklerini yerine getirmeyenlere caydırıcı yaptırımlar uygulayacağız.	90
Yabancıların izinsiz, ruhsatsız, kayıt dışı ve vergisiz çalışmasının, çalıştırmasının ve iş yeri açmasının önüne geçeceğiz.	İçişleri Bakanlığı	Göç İdaresi Başkanlığı, Belediyeler, Sosyal Güvenlik Kurumu	Uygulama	Yabancıların izinsiz, ruhsatsız, kayıt dışı ve vergisiz çalışmasının, çalıştırmasının ve iş yeri açmasının önüne geçeceğiz. Geçici koruma ve uluslararası koruma başvuru ve statü sahiplerinin kayıt dışı çalışmasını ve çalışma yaşamında sömürülmelerini önlemek amacıyla tedbirler alacağız.	90
Vasıflı iş gücüne imkân sağlayacağız.	İçişleri Bakanlığı	Göç İdaresi Başkanlığı	Uygulama	Meslek sahibi olduğu sertifikaları ile belirlenen veya Türkiye'de yapılan sınavlar ile ustalık ve kalfalık seviyesinde olduğu anlaşılan kişilerin kendi iş alanında çalışabilmesine imkân sağlayacağız.	90
Çocuk işçi çalıştırılmasını engelleyeceğiz.	İçişleri Bakanlığı	Göç İdaresi Başkanlığı, Sosyal Güvenlik Kurumu	Uygulama	Çocuk işçi çalıştırılmasına son vermek üzere etkili bir denetim uygulayacağız. Çocuk işçiliği birimlerini aktif hâle getireceğiz ve hem merkez hem de yerelde çocuk işçiliğine karşı gerekli yasal ve uygulamaya yönelik tedbirler alacağız.	90
Suriyeli çocukların okullara devamını temin edeceğiz.	Millî Eğitim Bakanlığı	Göç İdaresi Başkanlığı	Uygulama	Suriyeli çocukların okula devamsızlığına karşı Millî Eğitim Bakanlığı ve diğer ilgili kurumlarla beraber etkin bir devamsızlık takip sistemi oluşturacağız.	90
Türkçe öğrenimini teşvik edeceğiz.	İçişleri Bakanlığı	Millî Eğitim Bakanlığı, Göç İdaresi Başkanlığı	Uygulama	Sığınmacıların Türkiye'de kaldıkları süreçte vatandaşlarımızla sağlıklı iletişimini ve sosyal barışa katkı sağlamak amacıyla Türkçe dil kurslarını yaygınlaştıracacağız ve Türkçe öğrenimini teşvik edeceğiz.	90

DEVA
DEMOKRASİ VE ATILIM PARTİSİ

DEVA Partisi Genel Merkezi:

Mustafa Kemal Mahallesi
2158. Sokak No 9 Çankaya
06510 Ankara - Türkiye
T 0 850 255 65 65

[Twitter](#) [Facebook](#) [Instagram](#) @devapartisi

DEVA Partisi
Genel Başkanı
Ali Babacan

DEVA Partisi'ne
üye olmak için:

devapartisi.org.tr